

प्रलंबित आश्वासने तसेच प्रलंबित संसदीय
आयुधे पूर्ततेसाठी विभागात सचिवांच्या
अध्यक्षतेखाली कायमस्वरूपी आश्वासन
तसेच संसदीय आयुधे पूर्तता समिती गठित
करून वेळोवेळी आश्वासने व संसदीय
आयुधे निकाली काढण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.६४/कार्यासन-१६
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :-२१ नोव्हेंबर, २०२५

संदर्भ:-

शासन परिपत्रक, संसदीय कार्य विभाग, क्र.विपआ-२०२३/प्र.क्र.४२/चार, दि.१० ऑक्टोबर, २०२५.

शासन परिपत्रक:-

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अधिवेशन कालावधीत उभय सभागृहात कामकाजादरम्यान मंत्री महोदयांकडून आश्वासने दिली जातात. मंत्री महोदयांकडून सभागृहात देण्यात आलेल्या आश्वासनांची त्वरीत पूर्तता करणे, ही संबंधित मंत्रालयीन विभागांची वैधानिक जबाबदारी आहे. तसेच विधिमंडळाच्या उभय सभागृहात लोकप्रतिनिधींनी उपस्थित केलेल्या संसदीय आयुधांची विहीत मुदतीत पूर्तता करून त्याबाबत विधिमंडळ सचिवालयास कळविणे, ही सुधा मंत्रालयीन विभागांची वैधानिक जबाबदारी आहे. याची परिणामकारपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी संसदीय कार्य विभागाच्या संदर्भाधिन दि.१० ऑक्टोबर, २०२५ च्या शासन परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार आदिवासी विकास विभागात खालीलप्रमाणे आश्वासन समिती गठित करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पदाधिकारी
१	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव आदिवासी विकास विभाग	अध्यक्ष
२	सर्व सह सचिव/उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग	सदस्य
३	सह सचिव/उप सचिव (कार्यासन-१६), आदिवासी विकास विभाग	सदस्य सचिव

२. सदर आश्वासन व संसदीय आयुधे पूर्तता समितीने तसेच विभागातील सर्व संबंधित कार्यासनांनी आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी खालील सूचनांप्रमाणे कार्यवाही करावी:-

- १) विभागामध्ये समन्वय शाखेच्या कक्षाने प्रलंबित आश्वासनांची स्वतंत्र यादी तसेच प्रलंबित संसदीय आयुधांची स्वतंत्र यादी असलेल्या दोन स्वतंत्र नोंदवण्या ठेवाव्यात. सदर याद्या अद्यावत आहेत, याची खात्री करण्यासाठी विभागाचे सह/उप सचिव (कार्यासन-१६) यांनी महिन्यातून एकदा स्वतः तपासणी करावी.
- २) विभागाचे सह सचिव/उप सचिव (कार्यासन-१६) यांनी महिन्यातून दोनदा दर पंधरा दिवसांनी सदर समितीची बैठक आयोजीत करावी. सदर बैठकीत आवश्यकतेनुसार क्षेत्रिय अधिकारी यांना तसेच संबंधित कार्यासन अधिकारी यांना निर्मांत्रित करण्यात यावे.
- ३) सदर बैठकीत प्रथम विभागातील प्रलंबित आश्वासनांची व संसदीय आयुधांची यादी समितीस सादर करावी. तसेच सदर आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी कालमर्यादा आखून आवश्यक ती उपाययोजना करण्याबाबत निर्णय घेण्यात यावा.
- ४) सदर बैठकीत दोन वर्षांपेक्षा अधिक प्रलंबित आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी विशेष उपाययोजना आखावी व कालमर्यादा आखून सर्व आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करावी.
- ५) जी आश्वासने पूर्तता होऊ शकत नाही, ती वगळण्याबाबत शासन परिपत्रकानुसार निर्णय घेऊन त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी. अन्य विभागाकडून आश्वासन हस्तांतरणासंदर्भात प्राप्त झालेल्या नस्त्यांबाबत सदर बैठकीत निर्णय घेण्यात येऊन त्याप्रमाणे संबंधित विभागास सदर नस्ती परत करण्यात यावी, तसेच विभागातून अन्य विभागात आश्वासन हस्तांतरणासंदर्भात गेलेल्या नस्त्यांबाबतची सद्यःस्थिती बैठकीत मांडण्यात येऊन त्याप्रमाणे अन्य विभागात पाठपुरावा करण्याबाबत कार्यवाही करावी. अन्य विभागात दीर्घकाळ प्रलंबित असलेल्या नस्त्यांबाबत सामान्य प्रशासन विभाग (प्रशासकीय नाविन्यता, उत्कृष्टता आणि सुशासन) यांचे अभिप्राय घेऊन सदर नस्ती हस्तांतरणाबाबत कार्यवाही करावी.
- ६) विभागाने आश्वासने व संसदीय आयुधांची पूर्तता केल्यानंतर याबाबतची नोंद विधिमंडळ सचिवालयाच्या संकेतस्थळावर तसेच संबंधित कक्षात घेण्यात आली आहे, याची पडताळणी सदर बैठकीत करण्यात यावी.

७) विभागातील प्रलंबित आश्वासने व संसदीय आयुधांबाबत विधिमंडळाच्या आश्वासन समिती व तदर्थ समितीकडून आढावा घेण्यात येतो. सदर समितीने केलेल्या पत्रव्यवहारानुसार कार्यवाही करण्यात येऊन त्याबाबतचा आढावा सदर बैठकीत घेण्यात यावा.

विभागाकडे विहित कालावधीपेक्षा जास्त काळ प्रलंबित राहिलेल्या आश्वासनांच्या पूर्ततेसाठी वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे. सदर परिपत्रक विभागाच्या सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांच्या जाणीवपूर्वक लक्षात आणून दिले जाईल, याची दक्षता घेण्यात घ्यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक क्रमांक २०२५११२११७४२३१७९२४ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(र.तु.जाधव)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत माहितीस्तव,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा.विरोधी पक्षनेता विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सर्व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१४. सर्व विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य.
१५. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१६. मा.सचिव, आदिवासी विकास, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१७. मा. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, संसदीय कार्य विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

१८. मा.प्रधान सचिव/सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, यांचे स्वीय सहायक, विधानभवन
मुंबई.

प्रत आवश्यक कार्यवाहीस्तव,

१. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
२. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
३. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळ मर्या. नाशिक
४. व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त विकास महामंडळ, नाशिक.
५. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर/नाशिक/ ठाणे/अमरावती.
६. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
७. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम कक्ष, (आदिवासी विकास विभाग), मुंबई
८. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,
मुंबई.
९. निवडनस्ती (का-१६) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.